

L'avaluació de la competència lingüística fins als 7 anys

Àngels Prat i Pla

La competència lingüística de parvulari i primer de primària -de 3 fins a 7 anys- es planteja com un contínuum:

Seguint la proposta de l'etapa de parvulari, dels 5 als 7 anys, **l'eix vertebrador dels aprenentatges és la llengua oral**. En les activitats d'aula, conversen amb els companys, amb l'adult i amb si mateixos. S'obre, a més a més, el ventall en l'ús del llenguatge lligat als coneixements relacionats amb totes les àrees curriculars.

Els aprenentatges lingüístics de les primeres edats, lectura i escriptura, es plantegen com un descobriment personal amb acompanyament del grup classe i dels adults amb qui conviu. Es limitarien les capacitats de l'infant si es pensés únicament en les lletres i les paraules. Es parteix del fet que **els primers actes d'escriptura sovint es produeixen per intuïcions** sobre escriptura i per imitació als grafismes del seu entorn. **Quan alguna nena o nen** agafa un llapis, un pinzell, fa traços en una tauleta o prem tecles de l'ordinador amb la voluntat d'escriure, **es pot considerar que ha iniciat aquest aprenentatge**. Les preguntes i comentaris de l'adult donen sentit a aquests actes.

De la descoberta a l'aprenentatge de l'escriptura

Les intuïcions primerenques es van transformant en d'altres, basades en la **reflexió** i el **coneixement**. La pràctica d'habilitats cognitives bàsiques a parvulari com: endevinar, recordar, deduir, identificar, observar, reflexionar, intuir, interpretar... tenen sentit en el context de qualsevol dels aprenentatges curriculars.

Si, per exemple, fem atenció a la **memòria visual, auditiva, gestual o episòdica**, que tant es practiquen a parvulari (cançons, poemes, rutines de classe, etc.) ens adonarem que constitueix una bona base per etapes posteriors: L'exercitació de la memòria, és indispensable per identificar formes, reconèixer sons, i associar formes i sons per confegir paraules, i poder-les llegir. **La necessitat de recordar s'amplia dia a dia** fins al punt que calen ajudes o suports per abastar totes les necessitats. La confecció de llistats individuals o col·lectius, les ajudes informàtiques o l'elaboració de bases d'orientació es poden considerar extensions de la memòria, que s'estenen al llarg de l'escolarització.

Les mateixes memoritzacions de cançons o poemes descobreixen una vessant literària en què es prioritza la manera de dir o de representar una idea, per sobre del que es diu o es representa.

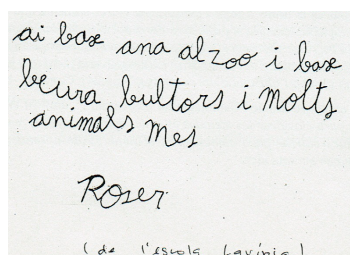
I és que tot progrés se sustenta en aprenentatges anteriors.

Els inicis de l'escriptura: llengua oral i llengua escrita

Cap als 5 anys –amb variacions entre novells i experts-, els grafismes evolucionen de manera que adquireixen capacitat comunicativa. El que escriuen ho poden llegir altres o ells mateixos. Per aconseguir aquest nivell, s'ha d'haver superat el que en diem ortografia de base, en que, malgrat la dificultat per relacionar lletres i grafies quan la correspondència no és unívoca (un so - una grafia), ja permet un cert nivell de **comunicació**.

Les primeres produccions escrites són pràcticament calcades de l'oralitat. Aquestes produccions les impulsa la necessitat de narrar fets quotidians, sovint referits a contextos que es comparteixen amb l'adult. Se solen presentar escrits o dibuixats.

Text escrit d'una nena de 1r.

Text oral produït per un nen de 5 anys que vol explicar un conte:

***Un dia vaig anar a portar menjar al papa i
es va posar a ploure i em vaig perdre i va
tornar a casa***

En ambdós casos (escrit i oral), s'hi destaca la coordinació d'idees, en canvi, no hi ha altres tipus d'enllaç (perquè, llavors..) que relacionin idees entre si.

(S'hi trobarà.... ajudes per valorar la llengua dels infants, tant oral, com escrita)

La llengua dels aprenentatges de les àrees curriculars

L'ús de la llengua (sigui oral o escrita) rep un **gran impuls quan es refereix a aprenentatges**. La manera d'expressar coneixements difereix de les explicacions quotidianes. **El Jo deixa de ser el centre de l'expressió** i es desplaça als objectes, però ràpidament **els objectes esdevenen idees i conceptes**, cada cop més amplis, que no **funcionen** de forma aïllada sinó **en relació amb altres idees o conceptes**.

Es pot entendre fàcilment si partim d'una aplicació pràctica: l'estudi del conill. Si només es comptés amb els coneixements adquirits en les vivències personals, sabrien que és un animal que té cua, potes, orelles..., si n'han vist algun. Potser també sabrien expressar emocions segons si els agradés o els fes por, si el voldrien de mascota o no.

En canvi, l'estudi d'un conill requereix un altre vocabulari, poc habitual (*mamífer, nodrir, reproducció ...*) i darrere seu, hi ha coneixements que s'han d'aprendre. El coneixement d'aquest animal no seria complet si no el relacionessin amb els éssers vius, herbívors, vertebrats o mamífers.

Llegir textos escrits o multimèdia de tot tipus

Es parteix del fet que a parvulari han fet els primers descobriments en lectura. Algunes de les estratègies que han utilitzat, com endevinar, imaginar amb l'ajuda d'imatges, fixar-se en alguna lletra coneguda o recordar altres paraules tenen continuïtat a partir de 5 a 7 anys.

A mesura que es fan grans, augmenten els coneixements tant lingüístics com heurístics, que acceleren el procés lector i, per tant, disposen de molts més indicis per comprendre els escrits. Per exemple:

- **El mateix suport**, llibre, revista o fullet, ja ens diu si és un conte, un llibre de coneixements o un programa.
- **Les marques** d'un escrit (coberta, títol, subtítols, negretes, puntuació, forma de l'escrit...)
- Identificació del **tema** de què tracta, per saber si té o no relació amb coneixements personals.
- **Imatges, gràfics, mapes, esquemes** que acompanyen la lectura, proporcionant informació, a vegades bàsica i altres complementària.

En qualsevol format que es presenti.

L'autonomia personal: què vull llegir i què vull escriure

La competència lingüística adquirida en aquesta etapa obre oportunitats de millorar l'autonomia personal. Si escriuen mínimament, sigui com a novells o com a experts, tenen llibertat per decidir què volen escriure i per a qui ho fan. També en lectura. Saber que poden llegir algun petit text, triat personalment, vagin o no acompanyat d'imatge, satisfà les expectatives i animen a continuar, especialment als novells.

Per sobre dels dubtes i les dificultats de cadascú, cal tenir la confiança que tots en poden aprendre. El que realment compta, en els aprenentatges, és la voluntat de voler-ho aconseguir. Aquesta voluntat per aconseguir competència lingüística s'hauria de fer extensiva a mestres i a tot el grup classe. L'èxit d'un alumne, ho és d'aquest alumne, però també de mestres i adults que hi han intervingut, i especialment el grup classe. El sol fet de la convivència és el millor estímul per a un novell que té ganes de millorar.